

Nathan Chyträus

Memoriæ Illvstrissimæ Principis Et Dominæ D. Elisabethæ, Friderici I. Daniæ Et Norvvegïæ Regis Filiæ : Inclvtæ Conivgis Opt. Et Illustrißimi Principis ac Domini D. Vlrici Dvcis Megapolitani ... Threnodia Nathanis Chytræi

Rostochii: Myliander, 1586

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1738760871>

Druck Freier Zugang

Cc-4447 a 1-8

MEMORIAE
ILLVSTRISSIMÆ PRINCIPIS
ET DOMINÆ.

D. ELISABETHÆ,
FRIDERICI I. DANIÆ
ET NORVVEGIÆ RE-
gis Filiae :

INCLVTÆ CONIVGIS OPT. ET
Illustrissimi Principis ac Domini

D. VLRICI
DVCIS MEGAPOLITANI, PRIN-
cipis Vandalorum, Comitis Suerinij,
Domini Rostochij & Stargar-
diae &c. Domini sui
clementissimi.

THRENODIA
NATHANIS CHYTRÆL

ROS TO CHII

Typis Stephani Myliandri.

ANNO

CID ID XXCVI.

Ex
Bibliotheca
Academica
Rostochensis

THRENODIA.

Oene etiam fuit in fatiſ? hoc ſtebi-
le rebus

Deſuit afflictis damnum, ut prima-
ria mater

Languentis patrie, & noſtri Ducis
incluta coniux,

Vlrici Ducis haud ulli virtute ſecundi,
Dulce decus noſtrum, & columen commune ſalutis
Terrai ad Varnum, Regem iniuſura, doſoſam
Traijceret Baltben, heu ſic reditura, ſuorum
Cum tanto ſletu & gemitu: attonitoq; ſtupore
Principis orbati fida conſorte piaq;
Sola oculis formoſa eius, cariſſima cordi
Que fuit, & longa longè digniſſima vita.

Promite lugubres mea carmina promite queſtus:
Nunquam etenim veſtris vel iuſtior ulla querellis
Cauſa fuit: iacet en anime, non frigoris expers
Elifabetha Ducis vita, atq; corona mariti.
Sed nec ſola iacet: iacet una frater Adolphus,
Cimbriorum caput & ductor. ſic tempore eodem
Cimbria patre ſuo, Megalepolis orba parente
Ingemit, atq; vrbes & rura vlulatus implet.

Promite lugubres mea carmina promite queſtus

Non hoc de nihilo est, aut non portendit acerbos
Amborum populis casus, turbasque, doloresque:
Historia quæ teste neces & funera regum
Non raro sum multorum cum clade secuta.
Quæ Deus in Moscos, Turcas, sauos & Iberos
Transferat à nobis, votis lacrymisque; piorum
Placatus saepe, & posthac placandus, honesto
Ex animo modo proueniant, qui tetra perosus
Crimina, se in melius vertat, veniamque precetur.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Sed frustra hæc mecum uasano hoc tempore verso,
Quo medio in luctu, circumque strepantibus armis,
Et patria, mundoque ipso minitante ruinam,
Luxuria, ebrietas, choreæ, violentia, sedem
Et nunquam stabilem sortita superbia regnant.
Quo peccare omnes certant: peccata faceri
Nemo potest: vitam nemo emendare laborat,
Ut scelerum grauitas, & fata instantia poscunt.
Ergo etiam poenas iam non procul esse necesse est.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Hei mihi qualis eras, solua cum coniuge Baliben
Traijceres Virice potens! tum nulla doloris
Indicia aut plandus (taceo presagia cordis
Soli nota tibi, nostris non peruia ocellis)
Nulla querellarum aut luctus monumenta patebant.
Ridebat cœlum, & placidi pellacia ponti:
Varnigenæ stratam mulcebant æquor olores:

Halcyo-

Halcyones quibus è scopulis responsa ferebant.
Tu Neptuni instar per vitrea marmora regis
Naue uehebaris uelis remisq; decora,
Cui nomen Gedeonis erat. carissima coniux
Elisabetha tibi formosæ Thetyos instar
Dextra latus claudens, non sic reditura, sedebat.
Ad Gedeona amplo circumdatus agmine Nercus
Delphinum exultabat ouans: nec concha sonori
Buccina Tritonis, nec Sirenum æmula uoci
Carmina Nereidum plausu cessante filebant.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Non pompa hæc diuturna fuit, non gaudia pompe
Vera & firma satis. mare uos, Austriq; secundus
Sat placide siquidem, Borea cessante, uehebant:
Pandeat faciles Danorum in litore portus
Gyffora, suscipiens uultu Ducis agmen amæno:
Verum non simili affectu missura reuersum.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Hei quisnam insidias Austri has metuissè, dolosq;
Gyffora seua tuos potuit satis? impete fausto
An tibi tum libuit tres tantum aut quatuor horas
Spirare, optato & Gedeonem sistere portu?
Ut mox collectis quasi uiribus acer, eundem
Aggrederere ferox, gemino & iam mense teneres
Pene unus mare, uel Borea uolentior ipso:
Qui pugnare tibi, minor in certamine tanto, &
Tam longo, haud potuit: sicq; Elisabetha suorum
Percu-

Percupida, unanimi cum principe sistere gressum,
Et reditum differre fuit compulsas, morasq;
Nectere difficiles sibi lethalesq; futuras.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Quid mihi vobiscum? o venti furiosa Gigantum
Et scopulis fata progenies: inimica saluti
Fortunisq; hominum toties: quando incita magno
Cum fremitu vis vestra furit, pontusq; minaci
Murmure cum rabieq; undas ad sidera tollit:
Aut scopulo allidit: fluctusue in litore frangit.
Tum nautæ exanimes, et onusta mercibus Indis
Intereunt naues: tabulae referuntur inanes:
Cum mergis fulicas eiecta cadauera pascunt.
Sic terris cadem incubuit; tum turbine montes
Verberat, et positas altis in montibus arces:
Tum turres urbesq; quatit: tum in collibus ornos
Siluis fragis vexat stabris: celsasq; cupressos,
Et ruit annoso duratas robore quercus.
Deniq; tum mare, tum tellus, tum mobile coelum
Verritur, et gyro huc illuc raptatur anhelos.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Quid mihi præcipue tecum o lacrymabilis Auster,
Plumbæ, morborum aduector, raroq; salubrem
Aëra mortificis referens huc lapsus ab oris.
Namq; humens calor ille tuus tardosq; grauesq;
Nos facit unde aures, oculorum et lumen hebescit:
Segnia languescunt in toto corpore membra.

Hinc

Hinc multos vertigo rotat, capitisue grauedo,
Fluxibus aucta suis, lentisq; armata catarrhis.
Tu nostris à littoribus velut inuidus arces
Tot bona, tot merces humanis vsibus aptas.
Tu caris à coniugibus, natisq; tenellis
Tot patres prohibes mœstos, cupidosq; reuerti
Nequicquam. tu tot iuuenes in littore nobis
Opposito retines, incaſsum vota ferentes,
In patriam tandem ut redeant Aquilone secundo.
Tu cerebrũ & mihi molle grauas, hoc tempore fru-
Optanti & cupido melioris carmina venæ (stra
De tam tristicio meditari & scribere luctu:
Quæ cœli ut genium referant mœstum atq; malignũ
Forte vides, qui nostra legens meliora requiris.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Nam tibi quos Boreæ cynosuræ à vertice flatus
Sæuos, horrificos, cum vi rabieq; fluentes,
Quas diras tibi, sic merito, quosnam imprecer utres,
Aut ferro, aut chalybe, aut inuictò adamante ligant-
Non tibi sufficiunt Nilotica regna Canopi? (dos?
Non satis Ionium tibi se, non Adria pandit?
Et placidè excipiens Siculus tua flabra Pachynus.
Quid tibi cum regnis Boreæ & glacialibus vrsis?
O Note, iam mihi note nimis, quem rectius eſset
Et melius planè ignotum hac ratione fuisse.
O Note qui autumnò pelagus iam inuertere toto
Ausus es, & patriæ patrem, nostræq; salutis,

Sic statuente Deo, columen, Musisq; patronum
A patrijs tam arcere diu regionibus, istic
Ut morbo correpta eius prius incluta consors
Mox etiam oppeteret Danorum in littore mortem;
Quam sese optatis cum coniuge reddere terris,
Et reditu exhilarare suo late omnia posset.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Quid tibi tunc animi dia Elisabetha fuisse
Crediderim? quando neptisq;, & filia, & uxor,
Et nurus, & socrus regum: & celeberrima tante
Regne genitrix: natorum & Rege nepotum
Tanta auia, à teneris arces & limina regum
Sueta frequentare, atq; epulis accumbere regum:
Regum sueta toris stratisq; cubilibus vii:
Quando, inquam, hospitio in modico, prope littora
Iratiq; maris fremitu, horrifonasq; procellas (rauca,
Decumbendum agra fuit incertaq; salutis.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
An non credibile est, has te effudisse querellas
Cum gemitu et lacrymis animi? Quid sanguine regu
Esse satam mihi nunc prodest? nupsisse duobus
Quid mihi principibus fama super aethera notis?
Quid Sophiam mihi Regnam peperisse? quid altas
Incoluisse arces? quid opes tenuisse peramplas?
Quid titulos tot magnificos audisse? quid auro
Et gemmis vestes grauidas habuisse? quid agris
Pharmaca collegisse alijs? quando omnia plus quam
Vana

Vana fuisse patet. mors æquans omnibus omnes
Cum pariter regum turres, inopumq; tabernas
Pulset, & equali sternat quæq; obuia falce.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
An non credibile est iunxisse prioribus illis
Hæc etiam. ô ubi nunc veterum mihi turba clientium,
Subdita turba mihi? tot nobilitatis amica
Sunt ubi matrone, & florenti ætate puellæ?
Quas quandoq; habui salua & bene sana ministras.
Nunc extremè illis ubi opus foret, ecce furenter
Hæc; ipsasq; inter sæuis mare fluctibus ardet,
Traiectumq; vetat. sed quid presentibus illis
Vsq; adeo hic opus est? generi præsentia Regis,
Reginaq; fides, oculis cui carior ipsis
Mater amica sui, contra cum spicula mortis
Nil valeant: nihil officium lacrymæue mariti,
Quantumuis cari, & fido mihi corde propinqui:
Nil medici aut medicina iuuent. tu Christe salutis
Ancora sacra mihi: tu tu seruator Iesu
Vnica tu mihi spes, de sacris suauiter olim
Hæc voluminibus, quorum iam sentio fructum
Verè saluificum, à rebus deserta caducis.
Hic mihi, dum patrijs à sedibus arceor austris
Aduersis, veram in patriam, portumq; salutis,
Quæ peto, quemq; breui Zephyris intrabo secundis,
Lintea se pandunt, nullis remoranda procellis.
O hominum pompæ, fastusq;, & falsa valete

As

Gaudia,

Gaudia, & in luctus uertende o luxus acerbos.
O merito pietas homini augustissima uirtus!
Unica quæ præbet contra ipsam pharmaca mortem.
Promite lugubres mea carmina promite questus.
Quid tibi iam prodest o Elisabetha, quod intra
Unius ægra anni spaciū tot funera fido
Deplorasti animo? quando uel Cimbricus ille
Frater Ioannes, canis uenerandus, & alma
Inuicti pietate animi succumberet: aut cum
Saxonis Anna tibi dilecti filia fratris
Christiade, Augustiq; Ducis celeberrima coniux,
Atq; ipse Augustus paullo post mortuus esset.
Siue etiam affinis quando Ursula Ribnicensis
Clarani cecidit generosa antistita templi,
Compluresq; alij heroo de sanguine nati.
Namq; illis dum tu inferias, dum iusta rependis,
Pes tuus ad metam tacite peruenit eandem.
O anni, o menses, o tempora regibus, eheu
Et doctis quoq; seua uiris! amplissima quorum
Hoc anno cecidit series. o inuida genti
Cimbrorum imprimis Octobris lumina! uernas
Qui licet hoc uiolas anno produxerit hortis
In nostris; tamen hoc nibilo mansuetior, una
Falce duos patriæ pulcherrima sidera flores
Sustulit, antiqua Cimbrorum stirpe creatos.
Ceu plures alios eiusdem gentis alumnos,
Vix pridem elapsis annis iugulare duobus

Aug

Aut tribus, haud veritus, luctus cumulavit acerbos.

*Promite lugubres mea carmina promite questus,
Quod si etiam extincti germani fratris Adolphi
(Huic quoq; nam Octobreis mortē admouere calen-
Elisabethæ Idus) nostra heroïna fuisset (dæ,
Conscia iam morbo languens, mortiq; propinqua;
Hei mihi tam magnis ô quanta accessio facta
Luctibus inde foret! quanta admiratio! quamue
Attronitus stupor, & meditatio cernua duri
Vsq; adeo in gentem hanc, vno quasi tempore, sati,
Felix o nimium dia Elisabetha; vel ipso
Tempore morborum tam seui nescia casus
Quæ fueris, tantiq; expers moritura doloris.*

*Promite lugubres mea carmina promite questus.
Hoc tamen ad mortem arcendam nil profuit ægræ.
Namq; obitum hunc fratris licet ignorarit Adolphi;
Est tamen illum ipsum nullo remorante secuta:
Cumq; illo nunc ad metam peruenit eandem,
Si mentem atq; animum spectes, sin corpus; idipsum
Ferali impositum capulo, septumq; tenebris,
Nocte adeo tota, & lucis quoq; parte sequentis
Iactatum huc illuc, eadem & vestigia in orbem
Actum saepe terens, diuersa furentibus Austris,
[Absidet exanimi dum lamentabilis heros:
Heroïq; instar fidi Bordingus Achatis,
Cum Basceutio, & reliqui gregis agmine præsto est,
Vno in nauigio, vim ventorum inter & undas,
(Specta-*

(Spectaculum ô nimis infelix, ipsiq; vel hosti
Flebile) multa gemens, ceu compare turtur adempto,
Diriguisse putes, ita toto corpore languet
Vix agrè optatum tandem contingere portum
Per ressuas potuit turbatasq; aestibus undas.
Vsq; adeo extinctæ quoq; cuncta aduersa fuere.
Quam quinta luce, exsequias post fratris Adolphi,
Iam gremio excipiet tellus pia mater amico.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Hei mihi qualis eras ô Elisabetha serenum
Traiciens pelagus! quantum mutata reuertis
Matrona à Dominaq; illa, quam Vandala nuper
Gens pro matre habuit: fausto pro sidere princeps.
Nunc volucres nymphæq; silent; obmutuit vdi
Buccina Tritonis: lacrymis inamabile cælum
Diffluit: ostentant cultros & stamina Parca:
Et circum dira frontem redimita cupressò
Ingerit horribiles pallens Libitina querelas.
Tu resupina iaces loculo conclusa, rigensq;:
Nil oculis, nil ore nuens, nihil aure vieta
Percipiens: labris & toto lurida vultu:
Cerato tantum & tenui circumdata bysso:
Et propius si quis videat mera mortis imago.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Hei mihi qualis eras, ô Dux Vlrice, uadoso hoc
Littore digrediens, bene sano in corpore, sana &
Lata mente valens! qualemq; redire per æquor,
Orbatum

Orbatum quasi parte tui, incertumq; salutis,
Cernimus attoniti tecum & mœroribus ægri:
Et minimè ignari quanti te referat vsus
In patriæ innumeros, velut hoc fulcimine nixæ,
Incolumem superesse diu, vitæq; potiri.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Gyffora sæua vale, & rugosi frigore circum
Ruricola tecum valeant: deserta valete
Littora, ubi vitam nostra Elisabetha coacta est
Linquere, & in patriam corpus sine mente reuertit.
Non siluas philomela tuas; non intret alauda
Dulcis agros: satis esto tibi feralia diri
Carmina bubonis, noctisq; audire volucres.
Non lepores, capreæque tua pascantur in acta:
Non ibi ramosi videantur cornua cerui:
Non ros prata riget: non flores prouocet humor
Stillantis pluuiæ. tanti monumenta doloris
Sint agris impressa tuis: quæ nulla vetustas
Temporis aut fati venturis deleat annis.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Hæc loca nec princeps, nec magni nominis heros,
Non Rex ipse potens, sed nec Regna, nec ipsa
Regia progenies, tanti spes incluta regni,
Vlla nec antiqui flos stemmatis heroina
Vnq; adeant: nimumue diu circum illa morentur.
Quando ea, si liceat, non id prohibente Iehoua,
Non sint forte minus grauiæ aut funesta futura

Olim

Olim alijs, quam nunc nobis nostrisq; fuere
Principibus, patriq; ipsi, quæ funera matris
Mœsta suæ lugens, vrbes agrôsque querellis,
Lamentisq; adeo fœnebris æthera complet.

Promite lugubres mea carmina promite questus;
Scilicet hoc, hoc illud erat, quod vidimus ipsam
Nauim ingreßuram dextra gestare libellum
Forte sacris plenum precibus; vitreamque sinistra
Machinulam (clepsammidion dixere nouelli)
Crystallo ex duplici factam, plenamque minuti
Pulueris, aut etiam sensim elabentis arena.
Deflua quæ celeris spectantibus indicat horæ
Momenta, haud aliter siquidè longè optima princeps
Ad finem properare suæ data tempora vite
Indicio ipsa fuit, licet ominis inscia tanti,
Tamque repentini, nec nos presaga futuri
Signa fefellerunt, oculis quæ vidimus agris:
Quæque adeo timidi fœdis auertere votis
Conati fuimus nequicquam, effluxit arena
Tam fragilis vitri: vitæ quam pausa secuta est
Princeps magna tuæ. fuit illa simillima vitro:
Quod cum sit fragile, à fracto discrimine nullo
Distat, et hoc ipso nostri quoque floris imago est.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Quid tibi tunc animi fuit optatissime princeps?
Ante oculos quando illa tuos gemebunda iacebat,
Auellenda breui: veluti est auulsa reapse

Ex ock-

Ex oculis vlnisq; tuis. Quid deniq; vitam
Quando exhalantem, supremo in mortis agone,
Consortem aquaeuam adspexi rigidusq; stupensq;
Et vitæ ignarus propriæ. tibi numquid imago
Tum subijt mortisq; tuæ, mortisq; tuorum?
Et viduata domus: matris viduata fideli
Alloquio Regina gemens: auiaq; nepotum
Progenies spoliata, pio quam corde quotannis
Visere, & oblato xenio exhilarare, simulq;
Virtutum ad studium cupidè inflammare solebat.

Promite lugubres mea carmina promite questus.

An non sic tecum, o luctu afflictissime princeps,
Illa ubi concideret? sic me Elisabetha cupit
In patriam iam nunc reducem miseranda relinquis?
Husq; locis? quid commerui tam lugubre de te?
Tam graue? num postq; iam lætior aura subiret,
Te mala fata mihi cano inuidere, senectæ
Nil miserata meæ, heu nostris fata inuida votis.
Heu pelagi mecum nequicquam erepta periclis
Multoties; tibi si tandem nihilominus isto
Vita fuit ponenda loco. eheu flebile cordi
Discidium lethumq; meo, tot tristia cuius
Vulnera non vlllo quisquam mihi leniet auro.

Promite lugubres mea carmina promite questus.

Quid vero patrias delatum rursus ad arces
Te sensisse feram? tibi cum templum, aula, cubile,
Et domus, & mensæ, cumq; ipsis porticus hortis,
Et nemos

Et nemora, & villæ, loca deniq; singula vulaus
Grande tibi facerent quasi recrudescere, nondum
Alloquio dulci, aut sacris medicabile dictis.
Quod pandi magis, atq; modo diducier isto
Sentis, dum simul hæc tecum sub pectore versas;
O mihi sola super fidæ consortis imago,
Quocunq; aut faciem, vel tristia lumina vertam.
Hic mecum illa suas placidè conferre loquelas;
Blandisonis hic tristitiam depellere verbis
Est solita: hic etiam dare nectaris æmula melli
Basta, & amplexû obstreperis cita pharmaca curis.
Verum ubi nunc ea soliuagus viduusq; requiro
Nequicquam? tenet illa suam irreuocabilis vnam:
Et mihi sollicito, simulacrum præter & umbram,
Dulce sui pignus tamen, haud quidq; amplius offert.
Quæ quoties menti trepidæ obuersatur imago;
Et toties ego; sic olim mea vita, meum cor
Lumina, sic faciem, sic ora genasq; ferebat:
Sic roseas fidasq; manus, sic membra decora.
O mea si mihi nunc foret Elisabetha superstes,
Quam pulchrè æquali mecum canesceret æuo!

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Tuq; adeo imprimis Megale—polis orba parente
Et rectrice tua, cui nulla priora priorem
Secula dedere tibi; vix posteriora videntur
Esse datura parem; cum funesto ingeme planctu.
Nam tibi vel pietas, vel ingeniosa sagaxq;

Inq;

Inq; adeo cunctis miranda industria rebus;
Vel casti decus ac studium solemne pudoris;
Aut odium scelerum, fraudum & culpabilis otii;
Digni aut spectentur tam clara principe mores:
Aut etiam sermo, & maior prudentia sexu:
Omnia summa ista, & verè communia paucis,
Hac in matrona & Domina cumulata fuere.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Non facile inuenias multis è millibus unam,
Cui matri uxoriq; , sue prope singula cautè
Tam fuerim distincta domi, tamq; ordine recto
Omnia digesta, & studio peragenda fideli
Munia; seu sobolem spectes, vernasue, pecusue:
Siue hortos, ipsamue penum, cellam atq; culinam:
Quam nostræ huic eadem tota in regione fuere
Et nota, & bene gesta piæ, mirabile, matri.
Illa docebat opus quid ubiq; , quid utile factu:
Illa urgebat opus: coram obiurgabat inertes
Ignarasq; nurus. quin segnis Apraxia somno
Dum matutino indulget; nostra excita præsto
Nunc operis, nunc agricolis, pecudumue magistris
Improuisi aderat, procul esse putata; suisq;
Omnia perspectans oculis, laudabat amicè
Que laudanda forent: cessantes sæpe monebat
Officij: indociles insectabatur alacris
Verboribus lingue, aut alijs pro tempore pœnis.
Hinc passim feruebat opus: nec prorsus inertii

B

Segni-

Segnitia locus ullus erat, nimitiue sopori.
Et licet hic quis forte putet longè ista minima;
Quam quæ regnam deceant, patre rege creatam:
Talia sunt tamen, ut patriæ, dociliq; iuuentæ,
Permulum et profint populo: quem exempla regentũ
Plus persape mouent, quam crebræ sanctio legis.
In castris nam si ducibus, si regibus ipsis
Eximia hoc laudi est; si munia quæq;, minuta
Visa licet multis, obeant non segniter ipsi;
Ignaris interueniant; nunc agmine primo
Nunc in postremo, medioue sagaciter adsint:
Admoueantq; manus operi, si id postulet usus:
Ecquis in his operis pacis, castrisq; togatis
Regnæ vitio vertat? si matris ubiq;
Officium faciens, ad idipsum impellat amice
Suppositos sibi præfectos, matresq;, nurusq;.
Disciplina quidem fuit hæc valde utilis oræ huic
Littorea ad Varnum, Neuelam, Balthenq; sonorã.
Inde viris castæ uxores, rerumq; perite
Officium quas femineum, & pia cura requirit.
Hinc operum patiens, & non corrupta iuuentus
Luxurie educta est, rebusq; assueta gerendis:
Vnde virum, frugiq; patrem morata puella
Et domus acciperent; similem et Respublica prolem,
Spem decoris, florisq; sui, gentisq; futurae.
Promite lugubres mea carmina promite questus.
Et vos imprimis ô nobilitate puellæ

Conspi-

Conspicua, & quondam sueta apparere nuenti
Semper Heræ: quæ materno vos mitis amavit
Affectu: exemploq; suo, dictisq; verendis
Flexit in obsequium, & placidè vos moribus aureis,
Ceu nunquam indecores genti patriæq; futuras,
Imbuit, ut virtus pulcrum decoraret amictum:
Formosa & facie pia mens formosior esset:
Ornaretq; bonos adiuncta modestia mores.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Huic olim decor, & lepidis affusa labellis
Gratia sic linguam; ingenium clementia mitis
Sic mite excoluit: non ut Sophonisba, sed æqua
Esthera mente foret, causa in meliore patrona
Innocuis & supplicibus: blandisq; maritum,
Quando opus, obsequijs non inscia flectere: ut olim
Iratum Abigale norat mollire Dauidem.
Fax belli nunquam illa fuit; sed pacis amica:
Iustitiæ cultrix: & cui quasi publica cura
Esset honestatis semper morumq; bonorum.
Nunquam contemptrix inopis: nunq; ebria dulci
Fortuna, rebûsue animo sublata secundis.

Promite lugubres mea carmina promite questus.
Non illam coeli immemorem, mortisq; fuisse
Indicat è massa stanni, laminaq; sequaci
Feralis capulus, quem dudum viua valensq;
Ipsa sibi fieri voluit: quo nunc quoq; victa
Morte cubat, sperans melioris gaudia vite.

Visceribus quin integris cubat integra, quando
Tunc quoq; cum occideret partes velare tegenda
Illi cura fuit generosi plena pudoris.

Ferrea nam fueram quæ nunquam pectoris imi
Claustra, sibi extinctæ rigido contingere ferro
Nec medicum, nec chirurgum bene provida fuit:
Viscera non, non exta adimi: putredinis expers
Balsamino & reliquum perfundi corpus oliuo,
Seu potius cedri, myrrhæ, stactæue liquore.
Quod quondam Nili cupiere per ostia reges;
Nostra interdicto, supremis anxia verbis,
A quoquam fieri vetuit, votoq; posita est:
Verborum haud ignara Dei, dicentis Adamo;
Es cinis, in cineremq; iterum redigeris inanem.

Sed quid ego his tantis nequicq; luctibus insto?
Et lacrimis alios, & memet sponte fatigo?
Quin potius sero cum reliquis, quæ ferre lehouæ
Mens me sancta iubet, nulliq; inhibenda voluntas.
Quæ quamuis votis raro sit congrua nostris;
Recta tamen semper, nulli & non æqua piorum,
Corde fideli, animoq; bono & patiente putanda est,
Quem spes alterius recreet certissima vite.
Verum alijs hæc uberius tractanda relinquo.
Sat mihi nunc iusto cupide indulgere dolori.
Leta capant alijs, & tantos minucentia luctus.
Iam mæsto mihi mæsta placent: cano tristia tristis:
Carminis ut mæsti quoq; mæsta inscriptio, & ipsa

Nomi-

Nominibus multis tristissima tempora poscunt :
 Tēpora plena malis, quibus heu grauiora supersunt
 Experiunda breui. quando omnia ubiq; locorum
 Talia sunt ; mundi ut sit mirum non ruere alto
 Culmine compagem. vsq; adeo regna omnia nutant :
 Vsq; adeo nil non casum interitumq; minatur.
 Quid Satanas, Satanaeq; Colax sacer Antichristus;
 Quid Satanae flabra & furia, ranaeq; loquaces
 Moliri passim incipiant, peragantq; patremq;
 Nō stimentes oculos habeat, talpæne necesse est,
 Qui nondum videat, seu velle videre recuset.
 Securi interea nos stertimus, indulgentes
 Luxurie, Baccho, Pluto, Veneriq; Gulaeq;
 Hybris regna tenet fastu comitata superbo,
 Iampridem & celebres qui funditus eruit vrbes,
 Regnaq; priuatasq; domos, populosq; potentes.
 Exsulat alma Charis, pietas, clementia, candor
 Virtutumq; fere iam nomina nuda supersunt.
 In quarum subicere locum discordia, gaza
 Non minuenda fames : sitis insaturabilis auri :
 Trux veri iustiq; odium : vincla omnia laxa
 Officij, discipline, legum atque pudoris :
 Contemptus doctrinae omnis rerumq; bonarum :
 Venalis cum voce manus, venalia iura :
 Pugnae & clamores de lana saepe caprina :
 Perfidia, improbitas, astorgia tetrica, frangi
 Quam flecti citius duro quæ pectore possit :

Mens prava, & vanis semel irritata susurris
Suspicio nulla posthac placabilis arte:
In linguis labrisq; natans, imi inscia cordis
Relligio & ventosa fides: simulatio fallax
Lactatrixq; sui: blanda & fida ore benigno,
Re mentita Charis: non tantum gratia nulla
Pro summis meritis, fidoq; labore bonorum;
Verum etiam probra, & manifesta calumnia merces:
Stupra impura, neces, furta, infamesq; rapinae:
Vis, fraus, proditio, & raro diuturna tyrannis:
In tantisq; stupor (dictu lacrymabile) morbis:
Contemptusq; manus medicae, inuictusq; veteranus.
Quidnam hic praesidij contra tot monstra, tot arma,
Et tam multiplices, quibus undiq; cingimur, hostes,
Et fines intra patriae laceramur & extra?
Quae spes esse potest rebus non dissona? quando &
Regnorum capita alta ruunt, quis stantibus vni
Spes innixa pedi, & vitreo fulcimine freta
Stabat adhuc, nutans quamuis, metuensq; futuri.
Nunc prorsus iacet. & quamuis lugubria nondum
Tempora, poenarumq; dies, totiesq; Cometae
Conspecti urgerent; & tot noua sidera visa:
(Quorum nemo tamen meminuit) licet ille celeberris
Fatalisq; orbi dictus procul annus abesset;
Qui tamen intrepidè volitantibus ingruit alis:
Clamaret res ipsa sibi tamen esse negatum
Stare diu: certasq; orbi iam instare ruinas.

Instat

Instat certè, instat vehemens cataclysmus, & ingens
Tempestas, plus quam horrendis comitata procellis:
Cuius & hoc catadupa fremunt in funere: felix
Morte tua, ò felix iterum Elisabetha, nec isti
Diluuiò, & miseri seruata doloribus aui.
Qui sapit inquirat summo studioq; fideq;
(Non alio, vnus quam Christi à nomine dictus;
Diuini saculis verbi præcuntibus vnis)
Inuentamq; semel iam nunc citus intret in Arcam
Lamechidæ, cum coniugibus, cum prole tenella:
Inq; hac se tectumq; regi, tutumq; foueri,
Seruariq; petat. nihil illa triste reperta,
Intrataq; semel. quæ vis te excusserit inde?
Interea tamen Vlrici miserere senectæ:
Atq; animo confirma ægrum, fractumq; dolore,
O clemens, ò magne Deus: miserere tuorum,
Quos sub præsidio illius requiescere, & alma
Pace frui, pacisq; bonis, huc vsq; benignus
Et facilis vcluisti: orbem circum vndiq; totum
Dum belli hæc furia exagitant: quibus omnia pro-
Damnorum genera et species furialiter insunt. (sus
Hunc nobis tueare Ducem, patriæq; parentem,
Et nostrum commune bonum: quo sospite salua
Ipsa fiet regio, & tranquilla in pace quiescat.
Vnius ex obitu (infelix eat omen in auras)
Quæ tam sepe abitû; at quando reditura? minatur.
Quo viuo & Musæ hic viuant: & temporis illud
Quod

Quod superest, si quid superest, impendere tutæ
Omne tuis Deus obsequijs, laudiq; perenni
Vnanimes sine fraude velint, sine murmure possint.
Quin etiam Europæ reliquas Deus Elisabethas,
Magnanimosq; Duces, reges, fortesq; dynastas,
Sub quibus hospitij velut halcedonia quædam
Grex Ecclesiæ sparsim obtinet hæcenus, armis
Armipotens defende tuis: tua regna tuere
(Quod tandem facies certò vel certius ipse)
Tot contra insidias, technas, vim, toxica, fraudes,
Ipsius & Satanæ stratagemata clandestina
Et manifesta simul. quæ si non irrita reddas
Tu solus, seruesq; tuos Deus: ilicet actum est.
Ponite lugubres, mea carmina, ponite questus.

F I N I S.

54

z.

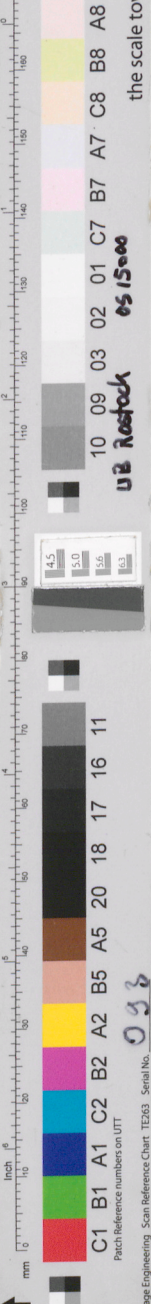
4047

(158)

Instat certe, instat vehemens ca
 Tempestas, plus quam horrenda
 Cuius & hoc catadupa fremunt
 Morte tua, ô felix iterum Elis
 Diluuiio, & miseri seruata dol
 Qui sapit inquirat summo stu
 (Non alio, vnus quam Christu
 Diuini faculis verbi præeuntib
 Inuentamq; semel iam nunc cit
 Lamechide, cum coniugibus, o
 Inq; hac se tectumq; regi, tutu
 Seruariq; petat. nihil illa triste
 Intrataq; semel. quæ vis te ex
 Interea tamen Vlrici miserere
 Atq; animo confirma agrum, f
 O clemens, ô magne Deus: m
 Quos sub præsidio illius requi
 Pace frui, pacisq; bonis, huc
 Et facilis vcluisti: orbem circ
 Dum belli hæ furia exagitant:
 Damnorum genera et species fia
 Hunc nobis tueare Ducem, pat
 Et nostrum commune bonum: e
 Ipsa fiet regio, & tranquilla
 Vnius ex obitu (infelix eat om
 Quæ tam sepe abitu; at quand
 Quo viuo & Musæ hic viuant

gens
illis:

came
:

or-
sus

ur.
lud
god